

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı**

**İŞARET DİLİ ÖĞRETİCİ VE TERCÜMAN EĞİTİMİ
KURS PROGRAMI**

**ANKARA
2011**

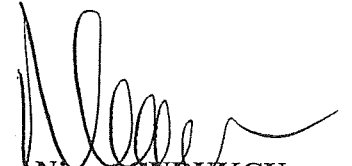

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

SAYI: 33	TARİH: 08.04.2011	KONU: İşaret Dili Öğretici ve Tercüman Eğitimi Kurs Programı
ÖNCEKİ KARARIN		
SAYI:	TARİH:	

Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 11.03.2011 tarihli ve 1022 sayılı yazısı üzerine Kurulumuzda görüşülen **İşaret Dili Öğretici ve Tercüman Eğitimi Kurs Programının** ekli örneğine göre kabulü kararlaştırıldı.

Halil AŞICI
Kurul Başkan V.

Nimet ÇUBUKÇU
Millî Eğitim Bakanı

(Görevli)
Ömer ÖZCAN
ÜYE

Füsun KÖKSAL
ÜYE

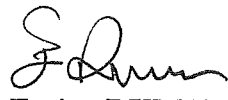

Ahmet SÖNMEZ
ÜYE

Ahmet Ergun BEDÜK
ÜYE

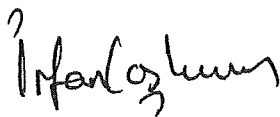
Halil AŞICI
ÜYE

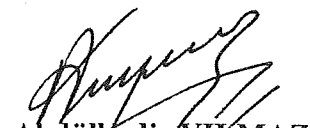

Dr. Hacı Mustafa AÇIKÖZ
ÜYE

(Görevli)
Sami ZEYBEK
ÜYE

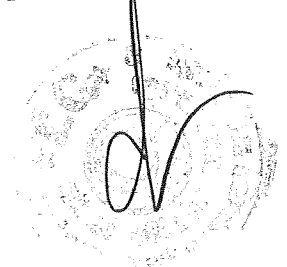

Emine DUMAN
ÜYE

Dr. Nihal COŞKUN
ÜYE

İrfan COŞKUN
ÜYE

Abdülkadir YILMAZ
ÜYE

ASLI GEBİDİR

- KURUMUN ADI** :
- KURUMUN ADRESİ** :
- KURUCUSUNUN ADI** :
- PROGRAMIN ADI** : İşaret Dili Öğretici ve Tercüman Eğitimi Kurs Programı
- PROGRAMIN DAYANAĞI** : 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu,
3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu,
5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu,
Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği,
Özel Kurslar Yönetmeliği,
05.05.2005 tarih ve 24 sayılı Kurul Kararı ile kabul edilen
“Program Çerçevesi”,
14.04.2006 tarih ve 26139 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış
Türk İşaret Dili Sisteminin Oluşturulması ve Uygulamasına
Yönelik Usul ve Esasların Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik,
18 Ocak 2011 tarih ve 27919 sayılı Türk İşaret Dili Sisteminin
Oluşturulması ve Uygulamasına Yönelik Usul ve Esasların
Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik
- PROGRAMIN SEVİYESİ** : En az ön lisans mezunu ve İşaret Dili Kurs Programı sertifikasına
sahip olanlar için hazırlanmıştır.
- PROGRAMIN AMAÇLARI** : Program ile kursiyerlerin;
1. Türk işaret dilinin (TİD) genel özelliklerini kavramaları,
  2. TİD’i kullanırken dikkat edilecek hususları kavramaları,
  3. TİD ile beden dili arasındaki uyumu fark etmeleri,
  4. Cümle kurarken TİD’in temel kurallarına uymaları,
  5. Günlük hayatta TİD ile iletişim kurmaları,
  6. TİD öğreticiliği/tercümanlığının temel ilkelerini kavramaları,
  7. TİD öğreticiliği/tercümanlığının ahlaki ve etik kurallarına uymaları,
  8. Duyguların ifade edilmesini TİD ile anlamaları,
  9. Düşüncelerin ifade edilmesini TİD ile anlamaları,
  10. TİD’in cümle yapı ve çeşitlerini kavramaları,
  11. Tercüme sırasında konunun veya fikrin aslına sadık kalmaları,
  12. TİD cümlelerinin eklerini ve zamanlarını doğru kullanmaları,
  13. TİD’in cümle öğelerini doğru ve yerinde kullanmaları,
  14. Metinleri TİD kurallarına uygun olarak çevirmeleri,
  15. Günlük hayatta aniden gelişen konuşmaları TİD kurallarına uygun çevirmeleri,
  16. Çeşitli bilim alanlarına ait terimleri TİD ile ifade etmeleri,
  17. Karşılaştıkları konu ve olaylar hakkında doğru çıkarımlarda bulunmaları,
  18. Çeviri yapmayla ilgili temel kurallara uymaları,
  19. Tarafların duygu ve düşüncelerini birbirlerine doğru olarak aktarmalarını sağlamaları,
  20. TİD konularını etkili yöntem ve tekniklerle aktarmaları beklenmektedir.

PROGRAMIN UYGULANMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. Kursa katılmak isteyen kursiyerlerin işaret dili ile iletişim kurmayı engelleyici bedensel ve ruhsal engeli olmamasına dikkat edilecektir.
2. Programın uygulanmasında işitme engelliler öğretmenliği alanında eğitim almış veya tercihen sektör deneyimi olan alan öğretmenleri ile “İşaret Dili Öğretici ve Tercüman Eğitimi Sertifikası”na sahip olanlar görev alacaktır.
3. Program uygulanırken kursiyerler, programın gerektirdiği öğretim faaliyetlerini yapmak için üniversiteler, sivil toplum örgütleri, özel eğitim rehabilitasyon merkezleri kursiyerlerin çevrede konu ile ilgili olarak iletişim kurabilecek araştırma, gözlem ve uygulama yapabilecek her türlü kurum ve kuruluşa, meslek elemanları ile iş birliği yapılarak yönlendirileceklerdir.
4. Programda yer alan konular uygulamalı bir şekilde verilecektir.
5. Programın teorik konuları CD, slayt sunumu ve ders notları üzerinde işlendikten sonra üzerinde tek tek incelenip gösterilecektir.
6. “İşaret Dili Öğretici ve Tercüman Eğitimi Kurs Programı” uygulanırken; anlatım, soru cevap, gösteri, gösterip yaptırma gibi yöntem ve teknikler kullanılacaktır.
7. Kurs sonunda yapılacak uygulama sınavında başarılı olan kursiyere “Kurs Bitirme Belgesi” verilir. Sınavda başarısız olanlara bir sınav hakkı daha tanınacaktır.

PROGRAMIN SÜRESİ

- a. Haftalık süre: Günde 6 saat x 5 gün = 30 saat
- b. Toplam süre: 7 hafta x 30 saat = 210 saat

PROGRAM İÇERİĞİNİN TOPLAM KURS SÜRESİNE GÖRE HAFTALIK DAĞILIMI

1. HAFTA

1. İŞARET DİLİ GENEL ÖZELLİKLERİ

A. Tanım

1. TİD’in tanımı
2. El ve parmak şekilleri
3. Ellerin vücuda göre konumu
4. Mimiklerin fonksiyonu

B. Görsellik

1. Öğrenme / öğretme metodu
2. Somut / soyut kavram ilişkisi

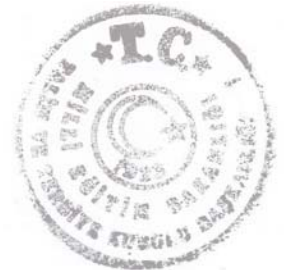
C. Kullanım Biçimi

1. Tek ve çift el kullanımı
2. İşaretlerin Türkçeyeyle ilişkisi
3. Cümle dizimi
4. Olumsuzluk
5. Soru sorma
6. Tamlamalar

2. İŞARET VE BEDEN DİLİ İLİŞKİSİ

A. Kendini İfade

1. İşareti anlamlandırma
2. Özgün anlatım biçimi

3. Doğru aktarma

B. Beden Dili

1. El-beden uyumu
2. Yüz ifadesi-mesaj uyumu
3. Estetik

C. Uyum

1. İşaret diliyle sözlü dili beraber kullanma
2. Dudak hareketlerini abartmama

Ç. Cümle Kurma

1. Cümle dizimi
2. Tek kelimeli cümleler
3. Günlük konuşma cümleleri
4. Basit ve birleşik işaretler
5. Aynı işaretlerde anlam farkları
6. Cümleye uygun el ve vücut hareketleri

2. HAFTA

3. İLETİŞİM VE GÜNLÜK KONUŞMA DİLİ

A. Günlük Konuşma

1. Selamlaşma
2. Hal hatır sorma
3. Dilek ve temenni bildirme

B. İletişim

1. TİD kullanarak işitme engelli bireyle iletişim kurma
2. Duygu ve düşünceleri aktarma
3. Karşı tarafı anlama

C. Eğitimsizlik/Tercümanlık

1. TİD’i öğretme
2. Çeviri ve tercümanlık yapma
3. İşitme engelli bireyle röportaj yapma

Ç. Araştırma

1. TİD ile ilgili gelişmeleri takip etme
2. TİD’de çıkan yeni kelimelerin anlamlarını araştırma

D. Anlama/Anlatma

1. TİD ile verilen mesajları ve bilgileri doğru anlama
2. TİD ile verilen mesaj ve bilgileri karşı tarafa doğru anlatabilme

E. Bilgi Verme

1. Konuyu açıklama
2. Bilgilendirme
3. Yönlendirme

3. HAFTA

4. TİD’İN ÖZELLİKLERİNE GÖRE CÜMLELER

A. Duyguların İfadesi

1. Sevinç
2. Üzüntü
3. Mutluluk
4. Acımak
5. Sıkılmak

B. Düşüncelerin İfadesi

1. Fikir açıklamak
2. Öneri sunmak
3. Eleştiri yapmak

C. Cümlelerin Öğeleri

1. Özne, yüklem, nesne, tümleç
2. Öğeleri doğru yerde kullanma
3. Öğeleri anlamlı kullanma

Ç. Öge Dizimi

1. TİD'e göre cümlede kelimelerin dizimi
2. Cümle yapısına göre anlamlı öge dizimi

D. Cümle Çeşitleri

1. Olumlu cümle
2. Olumsuz cümle
3. Soru cümlesi
4. Cümlede zaman

E. Cümle Çevirisi

1. TİD'e göre oluşturulan/kurulan cümleleri yazılı ve sözel dile çevirme
2. Cümlelerde anlam kayması ve anlam değişikliği yapmama

4. HAFTA

5. TİD CÜMLELERİNDE EKLER VE ZAMAN

A. Ekler

1. TİD' de ek kullanımı
2. Son ek yerine geçen işaretler

B. Fiillerde Zaman

1. Fiillerde zaman eki kullanımı
2. Cümlede zaman belirten zarflar (Şimdi, sonra, daha sonra, evvel, önce vb.)
3. Şimdiki zaman
4. Gelecek zaman
5. Geniş zaman

5. HAFTA

6. TİD CÜMLELERİNDE ÖGELER

A. İsimler

1. Özel isimler
2. Cins isimler
3. Soyut ve somut isimler
4. Tekil ve çoğul isimler

B. Fiiller

1. Basit fiiller
2. Birleşik fiiller

C. Sıfatlar

1. Niteleme sıfatları
2. Belirtme sıfatları
3. Soru sıfatları

Ç. Zarflar

1. Yer yön zarfları

2. Zaman zarfları
3. Durum zarfları
4. Soru zarfları

D. Ögeleri Doğru Kullanma

1. Doğru öge seçimi
2. Ögeleri uygun yerde kullanma
3. Ögelerle anlamlı cümle oluşturma

6. HAFTA

7. TİD'E GÖRE HAZIRLIKLILIK VE HAZIRLIKSIZ KONUŞMA

A. Hazırlıklı Konuşma (Metin Çevirme)

1. Yazılı metinler
2. Toplantı ve seminer konuları
3. Sunum yapma
4. Medya haberleri
5. Anılar, masal, hikâye, roman, film
6. Tarihi ve turistik yer ve konular hakkında bilgilendirme

B. Hazırlıksız Konuşma (Spontane Çeviri)

1. Günlük konuşmalar
2. Tartışmalar
3. İhtiyaç duyulan konularda bilgilendirme
4. Sohbet

C. Alanlarda TİD Kullanımı

1. Eğitim
2. Sağlık
3. Spor
4. Güvenlik
5. Sanat-kültür
6. Kamu kurumları

7. HAFTA

8. TİD KURALLARINA GÖRE ÇEVİRMENLİK

A. Tercümanlık

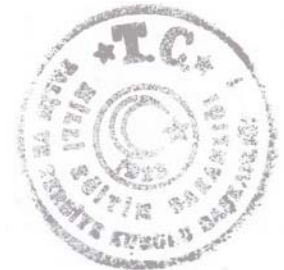
1. Hayatın her alanında TİD ile iletişim kurma
2. İşitme ve konuşma özürlü bireyin arzu, istek ve düşüncelerini doğru olarak ve TİD aracılığıyla bir başka bireye aktarma
3. Yazılı ve sözlü metinleri TİD'e hatasız çevirme

B. Sözel Dili TİD'e Çevirme

1. İşiten bireyin arzu ve isteklerini TİD kullanarak doğru olarak işitme engelli bireye aktarma
2. İşiten birey ile işitmeyen birey arasındaki iletişimi TİD kullanarak kolaylaştırma

C. Dikkat Edilecek Hususlar

1. Ortam tanıma
2. Tercümanlık yapacağı mekân ve kişiler
3. Konuya hâkim olma
4. Konuyu açıklama
5. Konuyla ilgili terimler
6. Doğru bilgi
7. Akıcı konuşma

8. Karşılıklı süre isteme
9. Bilgileri teyit etme
10. Türkçedeki mecazi ifadeler
11. Deyimler

Ç. Meslek Ahlakı

1. Mesleğin yasal kurallarına uyma
2. Meslek ahlakına özen gösterme
3. Her iki tarafı mağdur ve zor duruma düşürmeme

D. Konu İşleme

1. Kursiyer/ öğrenci merkezli ders işleme
2. Ortam ve materyal hazırlama
3. En yüksek verimi alma
4. Doğru teknikler kullanma

E. Yorum Yapma

1. Gündelik olaylarla ilgili yorumlar
2. Hayatımızla ilgili yorumlar
3. Genel kültür

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME İLE İLGİLİ ESASLAR

Kurs sonunda uygulamalı sınav yapılır. Kursiyerlerin başarılarının değerlendirilmesinde 100 puan üzerinden 5'lik not düzeni kullanılır. Puanlar ve not olarak karşılığı ile başarı derecesi;

85-100 arası	5	Çok iyi
70-84 arası	4	İyi
55-69 arası	3	Orta
45-54 arası	2	Geçer
0-44 arası	1	Başarısız

olarak değerlendirilir. Sınavında 100 üzerinden en az 70 ve üzerinde puan alanlar başarılı sayılır. Başarısız olanlara bir sınav hakkı daha tanınacaktır. Başarılı olanlara "Kurs Bitirme Belgesi" düzenlenecektir.

İşaret Dili Öğreticiliği ve Tercümanlığı Sertifikası için 18 Ocak 2011 tarih ve 27819 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Türk İşaret Dili Sisteminin Oluşturulması ve Uygulanmasına Yönelik Usul ve Esasların Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik" hükümleri doğrultusunda Türk İşaret Dili Bilim ve Onay Kurulu (TİDBO)'nun seçeceği üç üye ile Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün görevlendireceği bir komisyon başkanı ve üç üye olmak üzere toplam yedi kişiden oluşan bir sınav komisyonu kurulacaktır. Bu komisyon tarafından belirlenen şart ve kriterler doğrultusunda yapılacak sınavda başarılı olanlara "İşaret Dili Öğreticiliği ve Tercümanlığı Sertifikası" verilecektir.

PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ VE GEREÇLERİ

1. Bilgisayar
2. Projeksiyon
3. CD, CD çalar
4. Ders notları
5. Görsel materyaller (afiş, resim vb.)
6. Yazı tahtası

